

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: BREV TIL: Krieger, Andreas Frederik FRA: Heiberg, Johanne Luise (1864-04-17)

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "BREV TIL: Krieger, Andreas Frederik FRA: Heiberg, Johanne Luise (1864-04-17)", i *Johanne Luise Heiberg og Andreas Frederik Krieger (1. bind)*, Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, s. 264. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001990098-001-shoot-L0019900980010242.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Johanne Luise Heiberg og Andreas Frederik Krieger (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

d. 17. April 1864.

Da jeg kom hjem i Aftes efter den anden Opførelse af „Dina“, havde jeg den Fornøjelse at see et Brev ligge som sædvanlig paa mit Bord fra Dem; et Brev fra 11. April. Jeg kunde da et Øieblik, forinden jeg aabnede det, bilde mig ind, at De endnu var her og ikke ovre i den „By med de hundrede Laster“, thi alle store, ja endogsaa smaa Byer, kan man give denne Titel; hvor der er Jord voxer Ukrudt, og hvor der er Mennesker Laster; ingen af dem s. 265 behøver at vandes og pleies, de trives fortræffelig af sig selv. Hos os leve vi fra Dag til Dag i Angst for Dybbøls Indtagelse, en Ulykke, som vel desværre er uundgaaelig, men man glæder sig dog for hver Dag, hvori det Uundgaaelige trækkes ud. Jeg har tidligere med saa megen Glæde læst de varme Udtalelser for vor Sag i det engelske Parlament, men nu er jeg næsten kommet paa det Punkt, at disse ere mig modbydelige; at snakke og snakke og aldrig handle er uværdigt for en saadan Forsamling, og jeg tænker Napoleon sidder i Frankrig og griner i sine Knevelsbarter over det store Englands magtesløse Sympathier for det stakkels Danmark. En fattig Mand kan, naar en Ulykkelig henvender sig til ham, lade det blive ved en varm Beklagelse, men naar en Riig beklager, da ligger der i Beklagelsen et Tilsagn om Hjelp, som ikke bør udeblive. Gid De snart havde udtalt Deres N e i e r, for at De atter kunde komme hjem og sætte lidt Mod i mig, naar det kniber, men desværre, der er nok lange Udsigter hertil.

Der kjøres nu daglig Tømmer til Vedels Sted. I Morgen Aften optræder Søsteren, jeg skal da berette Dem Udfaldet. I Fredags Eftermiddag var Deres Tante hos mig i flere Timer, og vi fik os en rigtig luun Passiar. Hun er dog overordentlig livlig af sin Alder. Da jeg en Dag besøgte hende, havde jeg i Samtalens Gang kaldt Fru Degen for hendes Veninde. Det morede mig, at hun i Fredags ganske muntert protesterede mod denne Benævnelse. Jeg blev ordentlig let om Hjertet ved denne Protest, thi jeg tilstaaer, at samme Frue har noget sammensnørende ved sig for mig. Jeg kan godt lide en saa frimodig Udtalelse, som den af Deres Tante, man rykker ved en saadan fortrolig Tillid strax hinanden nærmere; der ligger heri en Forvisning om, at den, man taler saaledes til, ikke vil misbruge Aabenhjertigheden, og en saadan Forvisning er igunden et fiint Smigrerie, som man ikke kan andet end sætte Priis paa. Det klædte Deres Tante saa godt, da hun leende sagde: „Ak, hun er saa god, men hun er saa kjedelig!“ Jeg troer ikke, De havde viist mig den Aabenhjertighed, uagtet De kalder mig Deres Fortrolige. Fy skam Dem! De kjender næsten ethvert Skridt i mit Liv, og dog har jeg ofte bemærket, hvor forbeholden De er imod mig med Hensyn paa Deres. For i Dag vil jeg nu sige Dem Farvel og ønske Dem god Forbedring.

s. 266 Mandag Eftermiddag [18. April].

Min kjære Ven!

Da jeg i Dag gik til Deres Tante for at see, om Gartneren gjorde sin Pligt, fik jeg til min Smerte underveis at vide, at Dybbøl er taget. De veed det naturligviis ligesaa hurtigt som vi. Enten De er fjern eller nær, saa er det nu eengang den gode Himmels Villie, at De skal hjelpe paa mig, saaledes ogsaa i Dag, thi i dette Øieblik modtog jeg Deres Brev fra 14. April. Tak for de venlige Ord til mig, som dette indeholder! Paa en Dag som denne kan man nok trænge til saadanne. Hvad der i Dag er skeet, have vi jo længe maattet frygte; naar nu blot Gud vil være med os paa Als.

Det er en udmærket Idee, De har havt med Hensyn paa Kjøreveien gennem Deres Have; det tager sig fortræffeligt ud fra Indgangen. Jeg er misundelig over, at denne Idee ikke er kommet fra mig. Da jeg kom hjem fra Deres Tante, var Fru Hall her; hun ikke alene ønskede, at jeg skulde arbeide noget til en Bazar, men opfordrede mig til at staae og sælge ud. Det Første lader sig vel gjøre, næppe det Sidste. I Dag falder her, første Gang i lang Tid, en mild stille Foraars-Regn. Himlen blander sine Taarer med de Manges, som i Dag flyde i Angst og Spænding fra de beklemt Hjerter, der endnu ikke veed, om deres Nærmeste ligger knust ved Dybbøl eller aande endnu. Gud trøste dem Alle, som syge og sorgfulde ere!

Jeg skal nu hen og høre Frøken Hebbe; det lader saa koldt ikke at høre hende første Gang. Mit Brev ender jeg ved min Hjemkomst.

Senere.

Ja, her er jeg uden at have hørt Frøken Hebbe, thi da jeg kom ind til Theatret, var der en Seddel opslaaet paa Comediehuset, hvorpaa stod, at Forestillingen gik ind, at Huset for denne Aften blev lukket paa Grund af de seneste Efterretninger om Dybbøls Indtagelse, da man antog, at Ingen havde Sind til at overvære en Forestilling i Aften, Ord, der klingede som en Bebreidelse mod alle dem, der strømmede til Theatret. En Deel pyntede Crinoline-Damer vendte fortrædelige om og saa ud, som om de nu ikke s. 267 vidste, hvormed de skulde tilbringe Aftenen. Om det er rigtigt i det sidste Øieblik, naar Folk gaaende og kjørende indfinder sig, da at lukke Huset, herom kunne Meningerne vel være deelte. Hvad mig angaar, blev jeg glad over at kunne vende om til mit Hjem og fortsætte mit Budskab til min Ven. Solen gik brændende rød ned ved min Hjemkjørsel, saa rød som det Blod, der i dette Øieblik flyder fra vore stakkels Soldater, ak, det er forfærdeligt at tænke paa alt dette Myrderi! Det stakkels Danmark! Vee over Sverrigs kolde Kløgt!! Hvor anderledes kunde vi i dette Øieblik have staaet, naar den svenske Vindbeutel havde havt Hjerte og Mod i Brystet og forstaaet sin Opgave. Dog, hvad hjælper vore Klager?

Som sagt, Deres Brev i Dag kom ret i en god Tid. Min kjære trofaste Ven! hvor kjærligt er det dog ikke af Dem i denne Tid, hvor De har saa meget andet at tænke paa, da at have Tanke for mig eensomme Fugl og beregne det Øieblik, hvori jeg kan modtage Deres Breve, Øieblkke, hvor jeg meest trænger til, at en Sjæl med Sympathi møder min. Jeg spillede „Dina” første Gang om Søndagen, men følte mig for angrebet heraf til, at jeg alt om Torsdagen kunde gjentage den; Torsdagsforestillingen blev derfor forflyttet til Løverdagen, og da var det, at mit Øie ved Hjemkomsten havde den Glæde at see Deres Brev ligge paa mit Bord.

For et Øieblik siden kom den gode Madvig ud til mig, nedslaaet, dybt bedrøvet. „Krieger er borte,” sagde han, „De skal dog ikke sidde ganske uden Venner paa denne tunge Dag.” Efter et Øieblik gik han atter. Det er dog saa hjerteligt af ham at tænke paa mig og gaae den lange Vei for at meddele mig, hvad der er at meddele, og give mig Ledighed til ved Ord at lette Brystet lidt. Ak! Vort Tab skal være saa stort, især af Officerer, hvorpaa vi iforveien havde Mangel.

Undskyld at jeg springer fra det Ene til det Andet, men disse idelige Afbrydelser foraarsager det.

Det glæder mig ret af Deres Brev at see, at De boer hos Bille,¹ og altsaa i et ordnet Huus og ikke hos fremmede, paa hvis Omhu man ikke kan stole. Det maa jo være deiligt hver Morgen at kunne spasere i Hyde Park i sine egne Tanker; at spasere ene i Naturen har noget styrkende og beroligende. Det er jo smukt, at Skyerne paa Londons s. 268 Himmel spreder sig og tillader Solen at skinne for min Ven. I Solskin har man mere Haab; ikke blot de ydre Gjenstande, men ogsaa de indre staaer lysere, klarere for vor Sjæl, ja selv vore Tanker ere klarere, kraftigere, mere opfindsomme, naar Himlens Lys hjælper til; hænger Skyerne lavt, trykkende, da har man en Følelse, som om ogsaa Himlens Tryk blev lagt paa vore Skuldre, og vi Stakler have sandelig nok med Jordens Tryk. Herre Gud! Fru Hall, der ellers, ligesom Grundtvig, er saa vis paa, at vor Herre har betænkt en aparte rar Plads for hende i den anden Verden, hun havde faaet Skrupler i Dag med Hensyn til sin Stilling hisset. „Sæt,” sagde hun, „at man bliver „sparket” til, naar man kommer derop. Ganske afklædte bliver vi jo, det er da vist, og Gud veed, hvorledes vi saa seer ud?” „Saa seer vi fæle ud,” sagde jeg, „men vi maa haabe paa, at Gud er vant til at see dette Fæle og lader Naaden gaae for Ret.” Var det ikke en pæn Samtale? De maa ellers ikke tro, at jeg gav mig af med at være hendes Præst; det er ikke for Alle, at jeg udøver dette Embede.

Hvor det dog er sjældent, at nogen bærer Sorgen saavel som Glæden med Anstand og Skjønhed. Fru Drewsen, der har en Søn med i Krigen, var i sin Sorg i Dag saa uskjøn og tog saa voldsomt paa Veie, at jeg blev taus og har vist syntes kold — for hende.¹ Saa rørende som den stille dybe inderlige Sorg er, saa lidt rører mig — det er maaskee en Feil af mig — den støiende, hørøstede, der ligesom med Forsæt giver sig hen. Der maa i Sorgen være Blufærdighed, ellers gjør den hos mig et raat Indtryk. Jeg traf hende udenfor hendes Dør, da Budskabet om Dybbøl var kommet, og efter hendes Maade at tage dette paa troede jeg, at hun i Dag laae sønderknust paa sit Leie. Jeg blev derfor beroliget, da jeg i Aften kjørte til Byen ved at see hende, som sædvanlig, sidde ved sit Vindue for at holde Øie med de Forbigaaende. Hun er en god Kone, men Fiinhed hører ikke til hendes Natur. ...